

„Ali že veste veliko novico?“

„Ničesa ne vem.“

„Habemus papam!“ reče slovesno. „Papeža imamo!“

„Katerega? Ali je Rampolla, Vanutelli?“

„Ne! — Kardinal Svampa! Ravnokar je prišla brzojavka iz Rima: Kardinal Svampa je izvoljen!“

„Hm, Svampa!“ rečem nekoliko iznenaden. „Ko sem bil nedavno v Bologni, kjer stoluje, so mi rekli, da je bolan njihov kardinal. A to je vse eno: Petrova skala še stoji.“

In poslovila sva se. Moj dobri monsignor je bil slabo slišal, in jaz sem povzdignjenega duha korakal skozi Amsterdam, misleč, da je naš papež — kardinal Svampa.

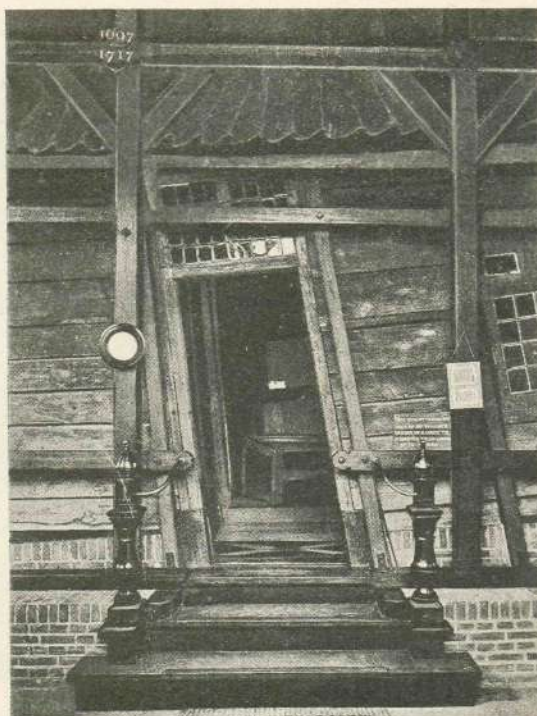
To Vam je zanimivo mesto — ta pisani Amsterdam! S predmestji ima 513.000 prebivavcev, od katerih je do 80.000 katoličanov. A ker se nama mudi v pristanišče, hitiva brez odloga skozi te krive ulice, in bodi zadovoljen, dragi čitatelj, če ti le tuintam ob kakem voglu mimogrede razložim kakšno stvar.

Udariva jo na desno skozi „ghetto“ — judovski del mesta! Ne ustraši se, duša krščanska! Pripravi se, kajti zdaj boš videl 30.000 judov, pravih, pristnih abrahamovičev, domačih in tujih iz vseh delov sveta. Tu je mnogo ruskih in poljskih hebrejcev, a prvi med vsemi so vendar portugiški judje, ki se tudi še najbolj drže svojih starih običajev.

„Kaj pa je to?“ vprašuješ strmé, preden stopiva v staro ulico. „Vse se bo podrlo in sesulo!“ Res, hiše vise vse po strani. Štirinadstropne hiše vise često po pol metra in še več čez na ulico, da se ti zdi: Zdaj zdaj bo zropotalo. A ne boj se! Te hiše morda že sto let tako visé, in še bodo, — ako ne pogoré. Kajti tu je vse iz lesa in opeke. Tla so mehka in močvirna ter se rada udajajo, če niso prav dobro pilotirana. Cela hiša, da, cela ulica se nagne, in če bi bilo mesto zidano iz kamnja, bi ležalo kmalu na kupu. A les drži in se podpira. Velikih stopnic tu ni. Na sredi hiše vodijo navzgor

prav ozke, lesene stopnice. Zato pa tukaj hišni gospodar nerednim stanovavcem ne pokaže vrat, kadar se jih hoče iznebiti, ampak — okna. Ljudje se selijo namreč skozi okna. Pod streho je veliko bruno, ki molí vun na cesto. Po njem se z vrvmi hišna oprava potegne kvišku in skozi okno spravi v hišo. Zato pa nič ne škoduje, če hiša malo vun visi. Brez skrbi torej pojdiva dalje!

Ulice so ozke, hiše visoke. Čez nekaj mostov pridemo kmalu v judovsko mesto. Ljudstva je mnogo; Vse je živo in glasno.

Vrata v hišico carja Petra v Zaandamu.

Ob levi in desni so razne prodajalnice, umazane, nizke in temne. Prodaja se večinoma živež, zelenjava, les, oglje in podobno blago. Na tleh se igrajo otroci, strgani in zamazani, skozi vrata pa gledajo temnopolte judinje z očmi kot žarečimi oglji in pravilno zaviti nosovi. Popolnoma judovski značaj gospoduje tu, kakor ga vidiš v Seville, na Dunaju, v Galiciji ali pa v Kišenevu! Nekateri nos je prav podoben srpu, a ni nevaren, ker je širok in mesnat. Iznenadijo te mnogoštevilni hebrejski napisi. A z drobnej-